

TINERII—VIITORUL TEATRULUI ROMÂNESC

Costinești '88

Intenții finalizate parțial

Găzduită, ca în fiecare an, de stațiunea Costinești, ediția a VI-a a Galei Tinerilor Actori a avut loc în 1988 între 17 și 20 iulie. Spre deosebire de edițiile precedente, al căror program s-a desfășurat aproape în exclusivitate în fața unui auditoriu restrâns (în sala polivalentă a hotelului Forum), cea de față și a propus să ofere publicului larg posibilitatea de a asista la majoritatea reprezentațiilor (jucate pe scena Teatrului de vară). Intenția organizatorilor a fost să permită concurenților un dialog direct cu publicul tânăr aflat în Costinești. Ca urmare, Gala și-a modificat oarecum specificul, scopul ei principal fiind acela de a satisface nevoia firească a tineretului aflat la odihnă de a-și petrece serile la teatru. Cât de necesar și de binevenit a fost noul generic al manifestării (Seri de teatru pentru tineret) au dovedit-o amfiteatrele arhipline ale celor trei zile consecutive de concurs. Actorii, la rîndul lor, au trăit satisfacția unor aplauze generoase, a unei participări spontane și entuziaste la evenimentul artistic. Anul acesta, Gala a aparținut în aceeași măsură publicului tânăr, ca și actorilor tineri, ea devenind cu adevărat un mijloc de a-i atrage pe amatorii de teatru, ca și pe cei mai puțin familiarizați cu scena, în casa Thaliei.

Această nouă înfățișare a Galei Tinerilor Actori, această deplasare a obiectivului său către educarea gustului artistic al auditoriului larg este o foarte inspirată modalitate de punere în practică a programului de promovare a artei interpretative de bună calitate în rîndul tinerei generații. În confruntarea cu publicul de aceeași vîrstă, actorii aflați la începutul carierei se pot privi într-o oglindă fidelă, comunicînd, la rîndul lor, reflexia unor idealuri, a unor trăiri comune. Dar dacă, în intenție, lucrurile arătau alt de bine, drumul către împlinirea acestui program a fost dus de către organizatori numai pînă la jumătate.

Marele Premiu al Galei Tinerilor Actori : Claudiu Bleonț — „Torquato Tasso” de Goethe

Propunîndu-și o „gală a publicului”, aceștia ar fi trebuit să adapteze vechiul regulament al manifestării la noile condiții în care ea avea să se desfășoare. Ceea ce nu s-a întîmplat. Prin urmare, aprecierea juriului (condus de Mihai Mălaimare) a fost pusă în dificultate, iar o parte dintre recitalurile prezentate, chiar și dintre spectacolele aflate în concurs, au fost cu totul nerelevante.

Cîteva probleme principale au apărut ca urmare a caracterului hibrid al manifestării. În primul rînd, necesitatea (impusă de situație) de a judeca aplicînd aceleași criterii, atît recitalurilor individu-

să aprecieze creația interpretativă, fiecare membru al acestui „corp de opinie“ fiind investit cu dreptul (și cu îndatorirea) de a-și transforma emoția în judecată de valoare. Aceasta presupune confruntarea cu dificultăți de receptare, inerente, pe care jurații trebuie să le depășească în vederea ierarhizării pe cât posibil obiective. Un aspect al psihologiei receptorului a fost atins de faptul că între, să spunem, Claudiu Bleonț — nume deja consacrat al generației sale, personalitate artistică distinctă, prezentă pe scenele bucureștene cu roluri principale în montări de prestigiu — și marea majoritate a celorlalți concurenți (unii de-abia absolvenți ai Institutului) există un decalaj flagrant de statut artistic. Fiecare dintre membrii juriului l-a mai văzut pe Bleonț, îl cunoaște și recunoaște, îl poate compara cu alții și cu el însuși în diferite ipostaze. Aceste determinări nu pot dispărea cu totul din conștiința noastră, oricât ne-am forțat obiectivitatea, cu atât mai mult cu cât „rivalii“ actorului aflați în concurs nu au fost de același calibrul. Cel puțin atunci și acolo.

Cît de importantă este cunoașterea prealabilă a unui actor, familiarizarea cu un anumit chip și comportament artistic (reacția de receptare născîndu-se din, să-i spunem, o sinteză a tuturor momentelor în care l-ai văzut), a dovedit-o și obținerea a trei distincții de interpretare de către Emilia Popescu, Cecilia Birbora și Marius Rogojinski (Helena, Hermia și Fundulea/Puck din *Visul unei nopți de vară*). Majoritatea membrilor juriului cunoșteau promoția de studenți bucureșteni, Emilia Popescu fiind remarcată chiar cu ocazia cîtorva creații mai reușite și mai originale decît cea din *Visul*. Faptul că punctajul obținut de actrița l-a urmat direct pe cel obținut de Bleonț grăiește de la sine. De asemenea, rămîne profund relevantă nerăsplătirea cu distincții a studenților de la Institutul de Teatru din Tîrgu Mureș, necunoscuți juriului, dintre care însă cel puțin doi ar fi meritat premii, în aceeași măsură cu absolvenții bucureșteni (Nicolae Cristache și Tomi Cristin). Această „hermeneutică a comportamentului creator“, pe care orice spectator cu experiență o face spontan, reprezintă un dat firesc al psihologiei receptorului. Neajunsul nu zace în lipsa capacității de obiectivare a celor aflați în situația de jurați, ci în neglijarea acestor coordonate elementare.

Cît și evoluțiilor actorilor în spectacole. Este un loc comun faptul că un recital individual pune cu totul altfel în valoare posibilitățile, valențele, forța și inegalitățile unui talent tînăr. Decît o poate face participarea sa într-un spectacol. Între aceste două modalități de ieșire la rampă a personalității creaătoare există puține și nesemnificative zone de interferență. În acest sens, recitalul care a obținut Marele premiu s-a aflat la granița dintre cele două categorii. Claudiu Bleonț (Teatrul Valea Jiului, Petrosani) a prezentat un fragment din punerea în scenă la Naționalul bucureștean a piesei *Torquato Tasso* de J. W. Goethe. Spectacolul este, într-adevăr, unul de protagonist, iar Bleonț dovedește în rol stăpînirea sigură a mijloacelor actricești și capacitatea de a se adecva unor telnici retorice, mai greu accesibile interpretului modern. Cu toate acestea, incompatibilitatea evidentă dintre spațiul de joc al Teatrului de Vară și codul stilistic aparține în care este concepută reprezentarea în ansamblul ei, deși nu a dat naștere unei dificultăți insurmontabile de vizionare, nici nu a pus pe deplin în valoare calitatea vocației lui Bleonț.

În același sens, reprezentarea Institutului de Teatru din București cu *Visul unei nopți de vară* de W. Shakespeare, concepută pentru scena studioului „Cassandra“, a apelat la Costinești la mai multă ostentație, forțînd note ce în spectacolul de la sediu rămîneau într-o necesară și bine potențată surdină. Defecte minore ale punerii în scenă au ieșit mai clar în evidență, așa cum cele citeva merite ale ei au fost, pînă la un punct, umbrite. În sfîrșit, trebuie să mai observăm și faptul că acele recitaturi și spectacole prezentate în Teatrul de Vară, adresîndu-se unui public numeros, din care făcea parte și juriul, au avut avantajul de a naște reacții care, vrînd, nevrînd, au contaminat judecata de valoare a specialiștilor. Spre deosebire de ele, recitaturile de la Sala polivalentă a hotelului „Forum“ au fost primite și evaluate „la rece“.

Problema receptării actului artistic între parametrii săi optimi reprezintă, în cazul performanței teatrale (individuale sau de grup), un factor esențial, a cărui neluare în considerație perturbă evaluarea observatorului. Ajunșînd aici, trebuie spus că această problemă, a receptării, și-a relevat pe deplin complexitatea în contextul Galei actuale: Juriul, alcătuit, firește, din specialiști (critici, regizori, actori), e dator

**Anda
Călugăreanu,
un „clown”
pe cinste**

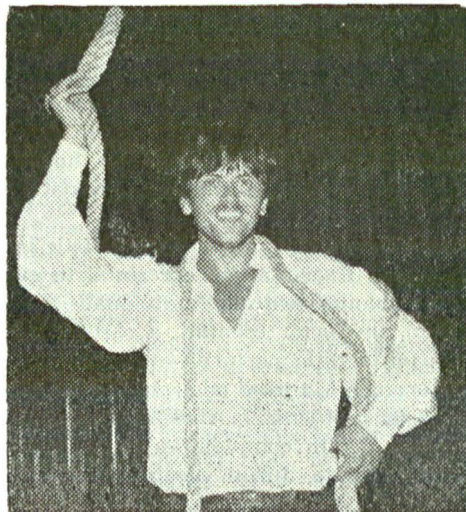
**Un profil premiat: Maria
Roxana Ionescu**

Foto : CODRUȚA DRĂGOESCU

**Corneliu Jipa s-a prezentat pentru
a cincea oară la „Gala Tinărului
Actor” cu minile curate**

Iosif Cojic în recital

**Marina Procopie nu dă în vileag
nimic din discuțiile juraților**

**Valentin Lozincă Mandric aflind că a
primit mențiuni de interpretare**

**Mihai Bica
fără premiu
și fără
mantia lui
Oberon**

**Tomi Cristin
sau un premiu
care ar fi putut
să fie**

**Un Puck destul de satisfăcut :
Marius Rogojinschi**

Maniera intimistă, proprie vechiului specific al Gălei, de a realiza „exerciții de stare” folosind variate adaptări din literatură, s-a vădit neadecvată în noul context. Grija organizatorilor ar fi trebuit să se orienteze tocmai către înscrierea în concurs a unor recitaluri ce să poată fi susținute cu succes pe scena Teatrului de Vară. Dar aceasta ar fi presupus o preocupare timpurie a lor pentru configurația artistică a concursului, o activitate constantă și sistematică, limpede orientată înspre selecționarea unui număr de participanți, înspre alegerea unui repertoriu valoros și adecvat scopului urmărit. Opinia specialiștilor ar fi trebuit consultată

în timp util, iar directorii și regizorii din teatre ar fi trebuit stimulați pentru a participa real, activ, la formarea unei ambiante creatoare propice tinerilor interpreți.

Și dacă în 1988 Premiul special al juriului nu s-a acordat, poate că întâlnirea între oamenii de teatru și organizatori, discuțiile purtate au creat premisele unei ediții viitoare care să nu păstreze nimic din reziduurile fazelor de tranziție și care, mai ales, să reflecte promisa preocupare a organizatorilor pentru această manifestare atât de necesară.

Corina ȘUTEU

PALMARESUL GALEI TÎNĂRULUI ACTOR, COSTINEȘTI, 1988

MARELE PREMIU

- **CLAUDIU BLEONȚ** (Teatrul „Valea Jiului”, Petroșani, fragment din *Torquato Tasso* de J. W. Goethe)

PREMII DE INTERPRETARE

- **EMILIA POPESCU** (I.A.T.C. București, *Helena în Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare)
- **MARIA ROXANA IONESCU** (Teatrul „Mihai Eminescu” Botoșani, Scrisoare către un necunoscut de *Ileana Vulpescu*)

- **CECILIA BÎRBORA** (I.A.T.C. București, *Hermia în Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare)

MENȚIUNI DE INTERPRETARE

- **MARIUS ROGOJINSCHI** (I.A.T.C. București, *Fundulea și Puck în Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare)
- **CORNELIU JIPA** (Teatrul de Nord din Satu Mare, fragment din *Politica* de Theodor Măneșcu)
- **VALENTIN LOZINCĂ MANDRIC** (Teatrul de păpuși din Tirgu Mureș, recital de pantomimă)